

Yttrande över "Remiss om riktlinjer för värdering av katastrofrisk i samhällsplaneringen"

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens verksamhetsområden; bland annat fysisk planering, byggande och boende.

Boverket avstyrker Försvarsdepartementets remiss "Remiss om riktlinjer för värdering av katastrofrisk i samhällsplaneringen". Myndigheten anser inte att det behövs riktlinjer eftersom det i Boverkets riskvägledning finns metodik för värdering av olika risker vid planläggning enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholm län har i samband med samrådet av detaljplanen för projektet Centralstaden i Stockholms kommun inkommit med en skrivelse till Försvarsdepartementet som rör katastrofrisk och transportrestriktioner för farligt gods på järnväg. Områden som berörs i skrivelsen är exempelvis riskhantering, transportinfrastruktur och samhällsplanering.

Försvarsdepartementet har bitt Boverket att senast den 30 oktober 2026 yttra sig om frågan som länsstyrelsen lyfter om behovet av riktlinjer för värdering av katastrofrisk i detaljplaneprocessen enligt plan- och bygglagen. Yttrandet ska specifikt redogöra för

- befintliga dokument och underlag som används för att göra riskbedömningar och kunna värdera katastrofrisk och
- behovet och nyttan av att ta fram en sådan vägledning som länsstyrelsen efterlyser.

Boverkets synpunkter

Det finns idag inga riktlinjer för värdering av katastrofrisk i planläggning enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Befintliga dokument och underlag som används för att göra riskbedömningar och kunna värdera katastrofrisk

Boverket har genom åren tagit fram olika vägledningar inom övergripande frågor om riskhantering, bland annat vägledningen om riskhantering i planläggning och byggande¹ samt vägledningarna om planläggning för och i närheten av Sevesoverksamheter² samt planläggning intill transportleder för farligt gods³.

Vägledningen ”Farligt gods” ska vara ett stöd för kommunerna och länsstyrelserna vid planläggning enligt plan- och bygglagen intill transportleder där det transporteras farligt gods. Vägledningen ska vara tillämplig vid region-, översikts- och detaljplanering för bedömning av risker i samband med olyckor vid transport av farligt gods på väg eller järnväg. Målgruppen för vägledningen är främst regionala och kommunala planhandläggare men även handläggare på länsstyrelsen.

”Vägledning om riskhantering i planläggning och byggande” vänder sig i första hand till kommunerna, som ansvarar för planläggning och lovprövning. Vägledningen handlar om varför regioner eller kommuner ska arbeta med riskhantering i samband med planläggning och beredning av beslut enligt PBL, och hur det kan gå till. I vägledningen föreslår Boverket att regioner och kommuner tar fram en strategi för riskhantering inför planläggning eller beredning av beslut enligt PBL⁴. En sådan strategi ger ett generellt stöd för arbetet med riskhantering i samband med att en kommun ska ta fram en översikts- eller detaljplan. Vägledningen beskriver även hur regioner och kommuner kan arbeta med att ta fram en strategi för riskhantering. Dessutom innehåller vägledningen en beskrivning i tolv steg över processen för riskhantering vid planläggning⁵.

Ingen av vägledningarna har med rekommendationer om värdering av ”katastrofrisk” eller avstånd. Boverket anser att specifika avståndsangivelser leder fel och läsare tolkar dem bokstavligt och stelbent utan avseende på platsens förutsättningar och alla variabler. I vägledningarna förs mer generella resonemang om hur kommuner bör tänka vid planläggning när det gäller olika typer av risker. Vägledningarna redovisar bland annat hur kommuner och regioner kan resonera kring avstånd mellan olika markanvändningar i planeringen samt beräkningsgrunder för avstånd.

¹ [Riskhantering i planläggning, del 1 - Boverket](#) Hämtad 2026-08-28

² [Riskhantering i planläggning, del 2 – Sevesoverksamhet i planläggning - Boverket](#) Hämtad 2026-08-28

³ [Farligt gods - Boverket](#) Hämtad 2026-08-28

⁴ [Riskhantering i planläggning, del 3 – Strategi för riskhantering - Boverket](#) Hämtad 2026-08-28

⁵ [Riskhantering i planläggning, del 4 – Riskhantering i planprocessen - Boverket](#) Hämtad 2026-08-28

Behovet och nyttan av att ta fram en sådan vägledning som länsstyrelsen efterlyser

Boverkets roll är att vägleda kommuner och andra när det gäller hur hänsyn bör tas till olika risker vid planläggning enligt PBL. Enligt Boverkets bedömning finns inget behov eller nytta med en sådan vägledning som Länsstyrelse efterlyser. Riktlinjer med specifika avståndsangivelser leder fel och läsare tolkar dem bokstavligt och stelbent utan avseende på platsens förutsättningar och alla variabler.

I detta ärende har generaldirektör Nancy Mattsson beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit jurist Lars Lennwall. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, avdelningschef Lennart Andersson, enhetschef Sonia Andersson och utredare Maria Rydqvist deltagit.

Nancy Mattsson
generaldirektör

Lars Lennwall
jurist

Kopia till:
helen.ekstam@regeringskansliet.se